

Útvar hodnoty za peniaze

Ministerstvo financií SR / www.finance.gov.sk/uhp

Hodnota za peniaze projektu

*Modernizácia cesty I/75
Galanta – Nové Zámky,
úsek Šaľa – obchvat,
Aktualizácia č. 2*

Jún 2022

Jedným zo zadaní projektu Hodnota za peniaze je ekonomicky posudzovať plánované verejné investície. Tento materiál je hodnotením Ministerstva financií SR k pripravovanému projektu na základe §19a zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Materiál pod vedením Štefana Kišša a Martina Haluša pripravili Rastislav Farkaš a Jozef Koperdák na základe aktualizácie štúdie uskutočniteľnosti projektu a iných podkladov popísaných v tomto hodnotení.

Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine aktuálneho kvartálu. Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.

Zhrnutie projektu

- Slovenská správa ciest pripravila druhú aktualizáciu štúdie uskutočniteľnosti pre úsek Šaľa – obchvat, projektu Modernizácie cesty I/75 Galanta – Nové Zámky.
- MF SR zverejnilo hodnotenie predošlej aktualizácie s pripomienkami k vypracovaniu analýzy prínosov a nákladov, technickému riešeniu projektu a k výstupom dopravného modelu. Spoločenskú návratnosť projektu z predchádzajúcej štúdie nebolo možné vyhodnotiť.
- Slovenská správa ciest aj na základe hodnotenia MF SR opätovne aktualizovala štúdiu uskutočniteľnosti s cieľom odstránenia technických a metodických chýb analýzy a aktualizácie dopravného modelu.
- Odhad celkových investičných nákladov obchvatu v dĺžke 11,7 km dosahuje približne 106 mil. eur z čoho stavebné náklady tvoria 95,3 mil. eur. Projekt má vydané stavebné povolenie a zámerom je čo najskoršie vyhlásenie verejného obstarávania a dokončenia obchvatu do konca roku 2025.

Hodnotenie MF SR

- Po zapracovaní väčšiny odporúčaní MF SR a úpravou identifikovaných nedostatkov predchádzajúcej analýzy sa projekt javí ako spoločensky návratný. Obchvat Šale dosahuje pomer prínosov a nákladov 1,28.
- Úprava technického riešenia projektu zmenou okružných križovatiek na stykové nebola vykonaná z dôvodu zachovania vyššej miery bezpečnosti na úkor vyšších rýchlostí vozidiel.
- Slovenská správa ciest sa zaviazala dodržať aj ďalšie odporúčania týkajúce sa optimalizácie stavebných nákladov, zachovania ekonomickej návratnosti projektu a podpory nemotorovej a zdieľanej verejnej dopravy v meste.
- Rozpočet pripravovaného obchvatu je možné znížiť na 82,7 mil. eur (úspora 12,6 mil. eur, 13 %), bez zmeny technického riešenia optimalizáciou jednotkových cien na úroveň minulých cestných projektov so zohľadnením najaktuálnejšej cenovej úrovne.

Odporúčania

- Pokračovať v príprave spoločensky návratného úseku I/75 Šaľa – obchvat.
- Vo verejnom obstarávaní znížiť odhad stavebných nákladov optimalizáciou jednotkových cien na 82,7 mil. eur v súlade s najaktuálnejšími odhadmi cien a v pripravovanej zmluve o dielo uplatniť inflačnú doložku.

Popis projektu

Slovenská správa ciest pripravila druhú aktualizáciu štúdie uskutočniteľnosti pre úsek Šaľa – obchvat, projektu Modernizácie cesty I/75 Galanta – Nové Zámky. Odhad celkových investičných nákladov obchvatu v dĺžke 11,7 km dosahuje približne 106 mil. eur, z čoho stavebné náklady tvoria 95,3 mil. eur. Projekt má vydané stavebné povolenie a zámerom je čo najskoršie vyhlásenie verejného obstarávania a dokončenia obchvatu do konca roku 2025.

MF SR zverejnilo hodnotenie predošlej aktualizácie v apríli 2022, s pripomienkami k vypracovaniu analýzy prínosov a nákladov, technickému riešeniu projektu a k výstupom dopravného modelu. Spoločenskú návratnosť projektu z predchádzajúcej štúdie nebolo možné vyhodnotiť.

Väčšinu odporúčaní Slovenská správa ciest v aktuálnej štúdii zapracovala, s výnimkou úpravy technického riešenia obchvatu. Zmena okružných križovatiek na stykové nebola vykonaná z dôvodu zachovania vyššej miery bezpečnosti na úkor vyšších rýchlostí vozidiel na obchvate.

Slovenská správa ciest sa zaviazala dodržať aj ďalšie odporúčania týkajúce sa optimalizácie nákladov v procese verejného obstarávania, vyhlásenia súťaže s možnosťou zrušenia ak ekonomická návratnosť nebude preukázaná, hľadania ďalších opatrení na zlepšenie dopravy v meste v dlhodobom horizonte.

Druhá aktualizácia štúdie zahŕňala úpravu a aktualizáciu dopravného modelu, ako aj opravu technických chýb v spracovaní analýzy prínosov a nákladov (Box 1).

Box 1: Zhrnutie zmien v druhej aktualizácii štúdie (máj 2022)

- **Úprava a aktualizácia dopravného modelu.** Rozdelenie Šale do viacerých zón, úprava smerovania dopravy, úprava času zdržania na moste, zmena jazdných rýchlostí na obchvate a preferencií výberu trasy, úprava rastových prognóz dopravy v zmysle [TP 070](#).
- **Zahrnutie celej ovplyvnenej siete do analýzy, vrátane ciest II. a III. triedy.** Štúdia zahrňovala iba súčasnú cestu I/11, bez ďalších dotknutých ciest a privádzača.
- **Aktualizácia investičných nákladov podľa najnovšej projektovej dokumentácie.** Náklady v analýze pred opravou, boli z roku 2017 a podľa iného technického riešenia obchvatu.
- **Oprava výpočtu nehodovosti.** Do pôvodného výpočtu nehodovosti s projektom, nevstupovala nehodovosť na obchvate.
- **Doplnenie a prepočet dodatočnej spotreby vozidiel v dôsledku rýchlostných obmedzení na okružných križovatkách.** Na niektorých úsekoch v analýze rýchlostné obmedzenia neboli zahrnuté.
- **Zmena použitých parametrov znečisťujúcich látok na kategóriu stredne veľkého mesta.** Zohľadnením hustoty zaľudnenia bolo možné aplikovať vyššiu kategóriu parametrov.
- **Oprava vstupných parametrov času cestujúcich podľa platnej [metodiky OPII 3.0](#).** Použité boli aktualizované parametre uverejnené v metodike.
- **Oprava rôznych nepresností a preklepov vo vzorcoch ekonomickej analýzy projektu.** Chyby pozitívne aj negatívne ovplyvňovali nákladovú aj výnosovú stranu projektu.

Ekonomické hodnotenie

Po zapracovaní odporúčaní MF SR a úpravou identifikovaných nedostatkov predchádzajúcej analýzy sa projekt javí ako spoločensky návratný. Obchvat Šale dosahuje pomer prínosov a nákladov 1,28. Odporúčaním je pokračovať v príprave spoločensky návratného projektu I/75 Šaľa – obchvat. V pripravovanej zmluvnej dokumentácii je potrebné uplatniť inflačnú doložku.

Tabuľka 1: Ekonomická analýza projektu pred a po oprave (mil. eur)

	Pôvodná štúdia	Opravená štúdia
Ekonomické náklady (diskontované)	54,58	83,50
<i>Investičné náklady</i>	61,00	76,35
<i>Prevádzkové náklady</i>	-6,41	7,16
Ekonomické prínosy (diskontované)	117,97	106,75
<i>Úspora času</i>	43,96	49,27
<i>Úspora prevádzkových nákladov vozidiel</i>	57,93	51,84
<i>Úspora na nehodovosti</i>	-4,58	-10,53
<i>Úspora na externalitách</i>	12,64	6,00
Zostatková hodnota	8,02	10,17
Pomer prínosov a nákladov (B/C)	2,16	1,28

Zdroj: Aktualizácia ŠU, spracovanie ÚHP

Náklady

Stavebné náklady obchvatu podľa aktuálnej DSP je možné znížiť na 82,7 mil. eur (úspora 12,6 mil. eur, 13 %), bez zmeny technického riešenia optimalizáciou jednotkových cien na úroveň minulých projektov NDS a SSC. Vplyvom inflácie ako aj rastu cien stavebných materiálov bol pôvodný odhad nákladov (75,5 mil. eur) prepočítaný. Aktuálny odhad zohľadňuje rast cien v uplynulom období a bol prepočítaný v cenovej úrovni 1Q 2022.

Tabuľka 1: Porovnanie rozpočtu a zmluvných cien stavieb NDS a SSC (mil. eur)

Položka	Rozpočet	Porovnaný objem (%)	Porovnanie	Rozdiel
Všeobecné položky	4,3	0%	4,3	0,0
Rekultivácia a vegetačné úpravy	1,7	100%	0,6	-1,1
Obchvat mesta Šaľa	31,0	95%	27,7	-3,3
Úpravy komunikácie	13,1	84%	10,8	-2,3
Mosty	30,4	67%	27,7	-2,7
Protihlukové steny a ploty	7,4	95%	5,6	-1,8
Úpravy inžinierskych sietí	5,8	84%	4,7	-1,1
Obchádzky	1,5	72%	1,2	-0,2
	95,3	79%	82,7	-12,6

Zdroj: NDS, SSC, prepočet ÚHP